

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 212/2544

นาย สมนึก ยงรัตนากับพวกโจทก์ บริษัท ช. โชคศิริ จำกัด กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 448, ป.พ.พ. มาตรา 1342, ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.พ.พ. มาตรา 434

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องบังคับเพื่อให้จำเลยที่ 1 ดำเนินการระงับความเสียหายอันจะบังเกิดแก่โจทก์ต่อไป ไม่ได้ฟ้องเรียกเอาค่าเสียหายซึ่งเกิดจากการละเมิดโดยตรงจึงไม่อยู่ในบังคับแห่งอายุความ 1 ปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 วรรคหนึ่ง เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ 1 ปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1342 วรรคหนึ่งและวรรคสองจนเป็นเหตุให้น้ำโสโครกซึมเข้าไปในที่ดินและบ้านของโจทก์และมีกลิ่นเหม็นไม่อาจพักอาศัยอยู่ในที่ดินและบ้านได้ตามปกติสุขอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งเป็นข้อห้ามโดยเด็ดขาดจึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์ทั้งสองโดยตรง จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์ทั้งสองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 420 แม้จะได้ความว่า จำเลยที่ 1 ได้โอนอาคารชุดที่เกิดเหตุไปให้จำเลยที่ 2 แล้วก็ตาม จำเลยที่ 1 ก็ไม่อาจอ้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 434 มายกเว้นความผิดของตนได้เพราะคดีนี้ความเสียหายมิได้เกิดขึ้นเพราะเหตุที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นก่อสร้างไว้ชำรุดบกพร่องหรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอ

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องว่า โจทก์ที่ 1 เป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ 21291 และ 21300 ตำบลสำโรงเหนือ (สำโรงฝั่งเหนือ) อำเภอเมืองสมุทรปราการ(พระโขนง) จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งติดกับที่ดินของจำเลยที่ 1 และอาคารชุดของจำเลยที่ 2 โจทก์ที่ 2 เป็นภริยาของโจทก์ที่ 1 และเป็นเจ้าของบ้านเลขที่ 637 หมู่ที่ 9 ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินของโจทก์ที่ 1 และอยู่ติดแนวที่ดินของจำเลยที่ 1 และอาคารพักอาศัยของจำเลยที่ 2 เมื่อปี 2532 จำเลยที่ 1 ก่อสร้างอาคารสูง 6 ชั้น บนที่ดินของจำเลยที่ 1 โดยวางแนวท่อน้ำทิ้ง บ่อเกรอะ บ่อซึม บ่อพักน้ำทิ้งไว้ห่างจากแนวรั้วซึ่งแบ่งเขตที่ดินของโจทก์ที่ 1 ไม่เกิน 2 เมตร ตามที่มาตรา 1342 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดไว้และไม่ได้สร้างสิ่งป้องกันสิ่งของตกจากอาคารให้ดี เป็นเหตุให้มีสิ่งของตกจากอาคารพักอาศัยซึ่งจำเลยที่ 1 ก่อสร้าง ทำให้อาคารของโจทก์ที่ 2 ได้รับความเสียหาย หลังจากจำเลยที่ 1 ก่อสร้างอาคารดังกล่าวเสร็จได้ขอจดทะเบียนอาคารดังกล่าวเป็นนิติบุคคลอาคารชุดจำเลยที่ 2 เพื่อให้ดูแลทรัพย์สินส่วนกลางและการที่จำเลยที่ 1 ก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายทำให้น้ำโสโครกจากบ่อเกรอะ บ่อซึมบ่อพักน้ำทิ้งไหลซึมเข้ามาในที่ดินของโจทก์ที่ 1 จนท่วมพื้นที่ดินของโจทก์ที่ 1 เป็นแนวยาวและส่งกลิ่นเหม็นทั่วบริเวณบ้านของโจทก์ทั้งสอง เป็นอันตรายต่อสุขภาพของโจทก์ทั้งสองและบริวาร และเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2538 มีสิ่งของจากอาคารของจำเลยทั้งสองหล่นมาทำให้หลังคาอาคารของโจทก์ที่ 2 แตกเสียหายเมื่อฝนตกทำให้น้ำรั่วมาในบ้านของโจทก์ที่ 2 ทำให้เกิดความเสียหายต้องเสียเงินซ่อมแซมจำนวน 20,000 บาท และไม่อาจใช้ประโยชน์ในที่ดินได้คิดเป็นค่าเสียหายวันละ 200 บาท โจทก์ทั้งสองบอกกล่าวให้จำเลยทั้งสองแก้ไขแล้ว แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันรื้อถอนท่อระบายน้ำ บ่อเกรอะ บ่อซึม บ่อพักน้ำโสโครก ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินของ

จำเลยทั้งสองออกไปให้ห่างจากแนวเขตที่ดินโฉนดเลขที่ 21291 และ 21300 ของโจทก์ที่ 1 ตามที่กฎหมายกำหนดและป้องกันมิให้น้ำโสโครกไหลซึมเข้ามาในที่ดินของโจทก์ที่ 1 กับให้ร่วมกันหรือแทนกันสร้างสิ่งป้องกันมิให้สิ่งของตกหล่นจากอาคารจำเลยที่ 2 มาสู่ที่ดินและอาคารของโจทก์ทั้งสองและชำระค่าซ่อมแซมอาคารให้โจทก์ที่ 2 จำนวน 20,000 บาท และค่าเสียหายวันละ 200 บาท นับจากวันที่ 26 สิงหาคม 2538 เป็นต้นไป จนกว่าจำเลยทั้งสองจะแก้ไขเสร็จ โดยค่าเสียหายดังกล่าวคิดถึงวันฟ้องเป็นเงิน 53,400 บาท จำเลยที่ 1 ให้การว่า จำเลยที่ 1 เคยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินซึ่งอยู่ติดกับที่ดินของโจทก์ที่ 1 แต่ได้โอนขายให้ประชาชนทั่วไปและเป็นทรัพย์สินส่วนกลางของจำเลยที่ 2 ตั้งแต่ปี 2533 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลยที่ 1 ก่อสร้างและวางแนวท่อน้ำทิ้งด้วยความระมัดระวังตามกฎหมาย น้ำโสโครกที่ไหลซึมเข้าในที่ดินของโจทก์ที่ 1 มิใช่เกิดจากการก่อสร้างอาคารของจำเลยที่ 2 แต่เป็นเหตุที่เกิดขึ้นภายหลังมิใช่ความผิดของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ที่ 1 และอาคารโชคศิริมิได้เป็นของจำเลยที่ 1 เพราะโอนกรรมสิทธิ์ไปแล้ว จำเลยที่ 2 มิได้เป็นผู้กระทำสิ่งของหล่นบนอาคารของโจทก์ที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ที่ 2 เช่นกัน ทั้งฟ้องโจทก์ทั้งสองในส่วนที่เรียกค่าเสียหายก็เคลือบคลุม เนื่องจากไม่ได้บรรยายว่าทรัพย์สินอะไรของโจทก์ทั้งสองเสียหายและเสียหายอย่างไรและคดีขาดอายุความเพราะฟ้องเกิน 1 ปี ขอให้ยกฟ้องจำเลยที่ 2 ขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณาศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันรื้อท่อระบายน้ำบ่อเกรอะ บ่อซึม บ่อพักน้ำโสโครก ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินของจำเลยที่ 2 ให้ออกห่างจากแนวเขตที่ดินของโจทก์ที่ 1 รวม 2 เมตร และร่วมกันหรือแทนกันชำระค่าเสียหายอัตราเดือนละ 1,500 บาท แก่โจทก์ นับแต่วันที่ 30 สิงหาคม 2538 เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยทั้งสองจะแก้ไขมิให้น้ำรั่วซึมเข้าบ้านและที่ดินของโจทก์ทั้งสองแล้วเสร็จ กับให้ร่วมกันหรือแทนกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ทั้งสองโดยกำหนดค่าทนายความให้ 10,000 บาท คำขออื่นให้ยกจำเลยที่ 1 อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นแทนโจทก์ทั้งสอง โดยกำหนดค่าทนายความให้ 3,000 บาท นอกจากนี้แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ทั้งสอง 1,500 บาท จำเลยที่ 1 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ประการแรกว่า ฟ้องโจทก์ทั้งสองขาดอายุความหรือไม่ คดีนี้โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองรื้อถอนท่อระบายน้ำ บ่อเกรอะ บ่อซึม บ่อพักน้ำโสโครก ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินของจำเลยทั้งสองออกไปให้ห่างจากแนวเขตที่ดินโฉนดเลขที่ 21291 และ 21300 ของโจทก์ที่ 1 ตามที่กฎหมายกำหนด และป้องกันมิให้น้ำโสโครกไหลซึมเข้ามาในที่ดินของโจทก์ที่ 1 ได้อีก เห็นว่าโจทก์ทั้งสองฟ้องบังคับเพื่อให้จำเลยที่ 1 ดำเนินการระงับความเสียหายอันจะบังเกิดแก่โจทก์ทั้งสองต่อไป ไม่ได้ฟ้องเรียกเอาค่าเสียหายซึ่งเกิดจากการละเมิดโดยตรง จึงไม่อยู่ในบังคับแห่งอายุความ 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 วรรคหนึ่ง คดีโจทก์ทั้งสองในคำขอส่วนนี้จึงไม่ขาดอายุความ ส่วนที่โจทก์ทั้งสองเรียกค่าเสียหายจากการที่มีน้ำโสโครกไหลซึมจากที่ดินของจำเลยที่ 1 และจากอาคารจำเลยที่ 2 เข้าไปในที่ดินของโจทก์ที่ 1 วันละ 200 บาท นั้น ได้ความว่าโจทก์ที่ 2 ได้ไปแจ้งความต่อเจ้าพนักงานตำรวจเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2538 ตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี เอกสารหมาย จ.8 ซึ่งจำเลยที่ 1 ไม่มีพยานหลักฐานใดมาสืบหักล้างว่าโจทก์ทั้งสองรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ทำละเมิดก่อนวันที่ 17 มิถุนายน 2538 จึงฟังว่าโจทก์ทั้งสองรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ทำละเมิดในวันที่ 17 มิถุนายน 2538 โจทก์ทั้งสองนำคดีมาฟ้องวันที่ 23 เมษายน 2539 ยังไม่พ้นกำหนด 1 ปี คดีโจทก์ทั้งสองที่ฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิดก็ไม่ขาด

อายุความเช่นกัน ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาต้องกันมานั้น ศาลฎีกาเห็นด้วยในผล ฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้นปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ 1 ได้ทำละเมิด และต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ทั้งสองตามฟ้องหรือไม่จำเลยที่ 1 นำสืบยอมรับว่าการก่อสร้างอาคารโชคศิริมีแบบแปลนตามเอกสารหมายเลข จ.19 ซึ่งมีแนววางท่อน้ำทิ้งตามเส้นสีส้ม และนายบุญลือเพชรบดี พยานจำเลยที่ 1 เบิกความตอบทนายโจทก์ทั้งสองถามค้านว่าแนวเส้นสีส้มในแบบแปลนเอกสาร หมายเลข จ.19 เป็นแนววางท่อของอาคารโชคศิริคอนโดมิเนียม ซึ่งตามแบบแปลนแนววาง ท่อระบายน้ำทิ้งของอาคารโชคศิริคอนโดมิเนียมอยู่ชิดกันแนวเขตที่ดินของบ้านโจทก์ที่ 2 มาก ที่ดินของโจทก์ที่ 1 และจำเลยที่ 1 อยู่ชิดติดกันยาวตลอดแนวด้านข้าง และเมื่อได้พิจารณารายงาน กระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้นลงวันที่ 10 เมษายน 2540 ซึ่งเป็นวันที่ศาลชั้นต้นเดินเพชฌัญญูสืบที่ พินิจพิเคราะห์ในบริเวณอาคารชุดมีท่อน้ำทิ้งไหลจากบนอาคารมารวมกันที่เสาชั้นล่างของ อาคารหลายต้น ซึ่งเสาแต่ละต้นจะมีท่อเชื่อมไปสู่ท่อน้ำทิ้งใหญ่ บ่อเกรอะ บ่อซึมซึ่งอยู่ห่างจากรั้ว แบ่งแนวเขตที่ดินของโจทก์ที่ 1 และจำเลยที่ 1 เป็นระยะทาง 45 เซนติเมตรตรวจดูท่อน้ำซึ่งไหล ออกสู่ท่อสาธารณะหน้าอาคารชุดแล้ว ห่างจากแนวแบ่งเขตที่ดินของโจทก์ที่ 1 และจำเลยที่ 1 เป็นระยะทาง 30 เซนติเมตรดังนี้ จะเห็นได้ว่า จากรายงานการเดินเพชฌัญญูสืบของศาลชั้นต้น ตรงกัน กับแนววางท่อน้ำทิ้งในแบบแปลนเอกสารหมายเลข จ.19 ซึ่งมีทั้งวางระบายน้ำและบ่อพักอยู่ชิด แนวเขตที่ดินของโจทก์ที่ 1 จึงฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 ขุดบ่อหรือหลุมรับน้ำโสโครกในระยะห่างจาก แนวเขตที่ดินของโจทก์ที่ 1 ไม่เกิน 2 เมตรและขุดร่องเพื่อวางท่อน้ำทิ้งในระยะห่างจาก แนวเขตที่ดินของโจทก์ที่ 1 ไม่เกิน 1 เมตร การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการปฏิบัติฝ่าฝืน บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1342 วรรคหนึ่ง และวรรคสองจน เป็นเหตุให้น้ำโสโครกรั่วซึมเข้าไปในที่ดินและบ้านของโจทก์ทั้งสองและมีกลิ่นเหม็นไม่อาจ พักอาศัยอยู่ในที่ดินและบ้านได้ตามปกติสุข การกระทำของจำเลยที่ 1 ทำให้โจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหายต่ออนามัยจึงเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ทั้งสอง จำเลยที่ 1 จะอ้างว่า จำเลยที่ 1 ก่อสร้างอาคารถูกต้องตามแบบและหลักวิชาการก่อสร้าง และเหตุที่มีน้ำรั่วซึมเกิดจากการทรุดตัวของดินซึ่งจำเลยที่ 1 ไม่อาจคาดคิดมาก่อนจำเลยที่ 1 จึงไม่ต้องรับผิดชอบได้ไหม เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ ว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งเป็นข้อห้ามโดยเด็ดขาดจึงเป็นการ ละเมิดต่อโจทก์ทั้งสองโดยตรง จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์ทั้งสองตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 แม้จะได้ความว่า จำเลยที่ 1 ได้โอนอาคารชุด ที่เกิดเหตุไปให้จำเลยที่ 2 แล้วก็ตาม จำเลยที่ 1 ก็ไม่อาจอ้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 434 มายกเว้นความผิดของตนได้ เพราะคดีนี้ความเสียหายมิได้เกิดขึ้น เพราะเหตุที่ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นก่อสร้างไว้ชำรุดบกพร่อง หรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอ ที่ศาลล่าง ทั้งสองพิพากษาต้องกันมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้นส่วนที่โจทก์ ทั้งสองแก้ฎีกาว่า ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 แก้ไขคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่กำหนดค่าทนายความให้ โจทก์ทั้งสองจากจำนวน 10,000 บาทลดลงเหลือเพียง 3,000 บาท โจทก์ทั้งสองขอให้กำหนด ค่าทนายความตามศาลชั้นต้นนั้นเห็นว่า โจทก์ทั้งสองจะร้องขอมาในคำแก้ฎีกาเพื่อให้แก้ไข ค่าฤชาธรรมเนียมตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 2 โดยมิได้ฎีกาหาได้ไม่ ศาลฎีกาจึงไม่รับ วินิจฉัยให้"พิพากษายืน

องค์คณะ

วิชัย วิสิทธิ์วงศ์ · พิชัย เตโชพิทยาภูล · สมชัย เกษชุมพล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/212/2544>